

Den 25. september 2023
FVM 302

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag om ændring og justering af gennemførelsesforordning (EU) 2021/1165 om godkendelse af visse produkter og stoffer til anvendelse i økologisk produktion og udarbejdelse af en liste over disse i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 (komitesag)

KOM-dokument foreligger

Resumé

Kommissionen har foreslået en opdatering af gennemførelsesforordning (EU) 2021/1165 om godkendelse af visse produkter og stoffer til anvendelse i økologisk produktion og udarbejdelse af en liste over disse, også kaldet økologiforordningens positivlister (komitesag). Med forslaget justeres bl.a. positivlisterne vedrørende bekæmpelsesmidler, gødning, foder, foder til selskabsdyr og fødevarer, og der godkendes en række ikke-økologiske produkter til brug i økologisk produktion. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Sagen forventes sat til afstemning i Komitéen for Økologisk Produktion den 3. oktober 2023. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om opdatering af lister over godkendte produkter og stoffer til anvendelse i økologisk produktion ("positivlister"). Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 24, stk. 9 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 (økologiforordningen).

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Økologisk Produktion. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Sagen forventes sat til afstemning under et møde i Komitéen for Økologisk Produktion den 3. oktober 2023.

Formål og indhold

Med forslaget godkendes en række ikke-økologiske produkter og stoffer til brug i økologisk produktion, ligesom der foretages enkelte korrektioner. Forslaget justerer positivlisterne vedrørende bekæmpelsesmidler, gødning, foder, foder til selskabsdyr og fødevarer. Kommissionen har haft forelagt ændringerne for den uafhængige ekspertgruppe (EGTOP) under Kommissionen, og forslaget er hovedsageligt baseret på anbefalingerne fra denne gruppe.

Endvidere udskydes etableringen af en særlig positivliste over produkter til rengøring og desinficering til den 1. januar 2026.

Plantebeskyttelsesmidler

Med forslaget optages lavrisikopesticider af vegetabilsk eller animalsk oprindelse automatisk uden supplerende evaluering. Det er en forudsætning for optagelsen, at lavrisikopesticiderne ikke er af GMO-oprindelse, og at anvendelsen ikke er som herbicider. Basisstoffet natron (natriumhydrogencarbonat) optages supplerende som lavrisikopesticid.

Derudover indsættes i positivlisten en række med basisstoffet chitosanhydrochlorid, som ved en fejl var udgået af listen.

Gødningsstoffer, jordforbedringsmidler og næringsstoffer

Forslaget lægger op til, at ændre kategorien "Komposteret eller forgæret blanding af husholdningsaffald" til "Komposteret eller forgæret bioaffald", således at andre kilder til bioaffald end husholdningsaffald også kan anvendes til kompostering eller forgæring i økologisk produktion. F.eks. husholdningsaffaldslignende affald fra restauranter, cateringfirmaer og detailforretninger eller have- og parkaffald.

Med forslaget tilføjes salte af selen desuden på positivlisten. Derved kan der gødes med selen på de græsnings- eller foderarealer, hvor der mangler selen, med henblik på at overføre selen via foderet til husdyr. Selen er ikke essentielt for planter, men dokumenteret som et vigtigt mineral for alle dyr. I økologisk produktion i dag tilføjes selen direkte i fodret som mineraler til husdyr for at forsyne dyrene med den nødvendige mængde. Her kan doseringen være præcis. Når foderafgrøder tildeles selenberiget gødning, vil selenindholdet i foderet være afhængigt af faktorer som f.eks. udbyttensniveau, hvorfor doseringen til dyrene bliver mere upræcis. Selenberiget gødning kan f.eks. øge selenindholdet i græs væsentligt. Det er dermed vigtigt at have for øje, at den samlede tildeling af selen til dyrene ikke bliver for høj, da for store mængder af selen kan være toksisk for dyrene. Der er desuden risiko for, at tildelingen af store mængder selen gennem gødning på afgrøder kan ophobes i jorden og udvaskes i vandmiljøet.

Produkter i foderproduktion samt foder til selskabsdyr

Propylenglycol og calciumchlorid optages med forslaget som foder med særlige ernæringsformål. Algeolie optages som fodermiddel, ligesom der optages en række sporstoffer, herunder jernchelate, jerndextran, kobberchelate, manganchelate og zinkchelate af proteinhydrolysat. Endvidere optages selenberiget gær.

Produkter i produktion af forarbejdede økologiske fødevarer

Med forslaget tillades ascorbinsyre i tilberedt kød, der er tilsat andre ingredienser end tilsætningsstoffer eller salt, samt lecithiner i animalske produkter og endvidere natrium-/kaliumtartrater i vegetabiliske produkter. Natriumtartrater, kaliumtartrater og natriumkaliumtartrat tillades til anvendelse i vegetabilisk økologi, men stofferne skal fra den 1. januar 2027 stamme fra økologisk produktion.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke direkte implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart gældende i Danmark.

Konsekvenser

Forslaget har ikke større samfundsøkonomiske konsekvenser og vurderes ikke at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser eller større administrative konsekvenser for erhvervet.

Ved at tillade brugen af selenberiget gødning på visse foderafgrøder er der risiko for overdosering af selen, hvilket kan være toksisk for dyr og potentielt føre til selenophobning i jorden eller udvaskning i vandmiljøet. Der er dog ikke nogle begrænsninger for at anvende selenberiget gødning til foderafgrøder i konventionelt landbrug.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen.

Dansk Industri fremhæver, at deres væsentligste bekymring ved forslaget går på ændring vedrørende brug af E300 i kødprodukter, herunder hvorvidt afgrænsningen til kategori 08.2 og 08.3 vil få indflydelse på produktion af økologiske kødprodukter. Det er dog Dansk Industris umiddelbare vurdering, at E300 stadig kan anvendes i de kødprodukter, hvor den er anvendt i dag, f.eks. kødpålæg. Derudover vurderer Dansk Industri, at hvis der tilsættes E300 til fersk kød, kategori 08.1, vil det ikke længere være fersk kød, jf. definitionen i hygiejneforordningen 853/2004. Den anden bekymring fra Dansk Industri går på det fremtidige krav om, at de tre typer tartrater kun må anvendes fra økologisk oprindelse i 2027.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Forslaget forventes umiddelbart vedtaget med kvalificeret flertal.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag om en opdatering af positivlisterne under økologiforordningen, idet regeringen lægger vægt på, at der nationalt er mulighed for at kræve dokumentation for manglen på selen i jorden eller i høstet foder for at kunne anvende selenberiget gødning i økologisk produktion. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.